

Wijkraden 030: Een nieuwe participatieve weg voor alle burgers samen

Inleiding

Het Coalitieakkoord 2018 van het College van B&W bevat het voornemen om de wijkparticipatie te vernieuwen en te verbreden en in samenhang daarmee de rol en functie van de wijkraden te herzien. Het College wil in het voorjaar 2019 een voorstel hiertoe formuleren. In dit kader wordt op 27 maart 2019 een brede werkconferentie georganiseerd.

Wij, voorzitters van de wijkraden, onderstrepen het belang van georganiseerde, structurele participatie in onze veranderende maatschappij, waarin stedelijke vraagstukken complex zijn, vaak een lange termijn bestrijken en zich op verschillende schaalniveaus - buurt, wijk of stad - afspelen. Wijkraden hebben zich al vele jaren ingezet voor deze participatie, op verschillende manieren en ook met wisselend succes. Daarbij is hoe dan ook veel ervaring opgedaan en is ook bij ons het besef gegroeid dat een herbezinning op de rol en werkwijze van de wijkraden noodzakelijk is. Hieronder zetten wij de kern uiteen van onze bijdrage aan de discussie hierover. Centraal hierin staan de volgende vragen:

- Welke meerwaarde heeft een wijkraad ten opzichte van andere participatievormen?
- Hoe kan aan deze meerwaarde vorm kan worden gegeven om maximaal aan te sluiten bij de voorgenomen vernieuwing van de participatie? Onze aandacht gaat daarbij in het bijzonder uit naar versterking van de representativiteit en inclusiviteit, en naar een verbetering van de communicatie.

Meerwaarde van de wijkraden

De meerwaarde van een wijkraad is gelegen in de complementariteit ten opzichte van de andere participatievormen.

De meeste participatie is projectmatig, rondom een beperkt gebied of onderwerp. De wijkraden zijn blijvend actief, ze kennen de geschiedenis (inhoudelijk en procesmatig) en zorgen daardoor voor continuïteit en borging. Wijkraden overzien ook het geheel en kunnen dus de relatie leggen met het bredere gemeentebestuur.

De wijkraden kunnen zelf inhoudelijk een advies formuleren maar zullen vaak vooral een procesrol spelen t.a.v. participatieprojecten in de wijk.

Omdat wijkraden blijvend zijn, integraal naar de wijk kijken en voortdurend op zoek zijn naar de diversiteit van inzichten en belangen rondom kwesties in de wijk kunnen wijkraden ook (inhoudelijk en procedureel) adviseren over kwesties waarover meningsverschillen leven binnen de wijk.

Representativiteit en inclusiviteit

Een wijkraad bepaalt haar eigen werkwijze maar zal hierbij voortdurend werken aan de verbetering van de representativiteit en inclusiviteit.

We vinden het interessant om in één wijk een experiment met loting te gaan doen en dat te evalueren. Ook kan worden gezien hoe loting kan worden ingezet in aanvulling op de bestaande wijze van samenstelling van de wijkraden, bijvoorbeeld voor kwalitatieve en kwantitatieve verbreding, of in het kader van buurtprojecten. Op deze wijze kunnen ook groepen die niet vertegenwoordigd zijn, worden betrokken.

Wijkraden werken niet alleen aan representativiteit en inclusiviteit door het werven van leden maar ook door het voortdurend uitbreiden van netwerken, door naast vergaderen ook andere werkvormen te hanteren en voortdurend op zoek te gaan naar de verscheidenheid van opvattingen

over onderwerpen en in voorkomende gevallen de bewoners in buurten te ondersteunen bij het formuleren van hun standpunt.

Ook in de adviesrol t.a.v. participatieprojecten streven de wijkraden naar het betrekken van de diverse betrokkenen bij de participatie, bijvoorbeeld door een afvaardiging van de verschillende buurtcomités, verenigingen etc in een wijkraad op te nemen. Oorspronkelijk was de primaire taak van wijkraden advies geven, gevraagd en ongevraagd. Door de jaren heen is deze taak uitgebreid: wijkraden pakken nu zelf aandachtsgebieden op en agenderen voor de wijk relevante thema's. In dit kader zijn we ook voorstander van experimenten met buurt-budgetten waarmee bewoners eigenaar van hun eigen omgeving kunnen worden gemaakt.

Adviesfunctie

De adviesfunctie naar het college van B&W blijft essentieel voor de wijkraden. Het adviesrecht wordt verbreed door de raadpleging van panels maar ook door een dialoog met ambtenaren en bestuurders. Wijkraden adviseren het College van B&W zodat het college de adviezen kan verwerken in besluiten die het College aan de gemeenteraad voorlegt. Daarnaast kunnen de wijkraden daardoor ook adviseren over plannen en besluiten die tot de bevoegdheid van het college horen. De wijkraden kunnen hun adviezen bekendmaken aan de gemeenteraad en inbrengen in bijvoorbeeld raads-informatie-bijeenkomsten of stadsgesprekken.

De adviesrol houdt ook in dat er een reactie komt op het advies, met een toelichting waarom adviezen wel of niet worden overgenomen. Dit impliceert tevens dat de adviesrol gericht moet zijn op het College en niet op de gemeenteraad. Het lijkt immers ondoenlijk om de gemeenteraad op adviezen te laten reageren, omdat in de praktijk verschillende partijen elementen uit adviezen verschillend zullen wegen.

De wijkraden brengen gevraagd en ongevraagd advies uit aan het College van B&W. Een verzoek tot advies aan het College kan behalve van (leden van) het college zelf ook komen uit raads-informatie-bijeenkomsten, van de gemeenteraad of van wijkregisseurs.

Er is op dit moment veel onvrede met de wijze waarop adviezen uitgebracht worden en erop gereageerd wordt. Om hierin verbetering aan te brengen moet het adviseren onderdeel worden van een gesprek tussen wijkraad, ambtenaren en bestuurders. Het wijkbureau heeft een belangrijke rol bij het organiseren van dit gesprek.

Evaluatie van het functioneren

Voortdurend verbeteren kan alleen door openheid en een kritische houding tussen de betrokken partijen. Het is van belang dat er een open communicatie komt over de werkwijze en de meerwaarde in de praktijk van de wijkraden. In het driehoeksoverleg wijkraad, wijkwethouder, wijkbureau moeten we daarom open en kritisch naar elkaar kijken en luisteren. Een goede samenwerking is essentieel en voor een goed functionerende wijkraad is ook een sterk wijkbureau nodig.

Het verdient aanbeveling om periodiek een visitatie van de wijkraad te organiseren waarin buurtbewoners, ambtenaren, andere wijkraden en politiek feedback en advies kunnen geven over het functioneren van de wijkraad. Representativiteit en inclusiviteit komen hierbij uitdrukkelijk aan de orde.

Het gaat hierbij niet om een evaluatie van het bestaansrecht van wijkraden, maar vooral om de evaluatie van elke afzonderlijke wijkraad op basis van vooraf bepaalde normen, zoals effectiviteit, representativiteit en inclusiviteit.

Wijkraadplegingen

Als een wijkraad een onderzoek wil laten doen voor een (of meer) van de thema's kan budget aangevraagd worden uit het participatiebudget. Wij gaan er daarbij van uit dat de toewijzingsprocedure van het participatiebudget transparant is.

De wijkraad kan zijn eigen onderwerpen voor zo'n onderzoek kiezen, maar ook andere partijen kunnen onderwerpen voorstellen, zoals wijkregisseurs, de gemeenteraad of groepen bewoners. Bij deze onderzoeken biedt de gemeente ook ondersteuning als het om uitvoerende werkzaamheden gaat of om adressen van te enquêteren bewoners of andere onderzoeksfaciliteiten. Er kunnen wijkpanels voor een wijk ingesteld worden die breed zijn qua samenstelling en zoveel mogelijk representatief zijn. De wijkraad raadpleegt het panel alvorens te adviseren op belangrijke onderwerpen. Deze raadpleging vindt deels digitaal, deels face-to-face plaats. We hanteren verschillende methoden om zoveel mogelijk verschillende mensen te bereiken.

Samenvattend

De wijkraden hebben een meerwaarde als wijkplatform, met name vanwege hun continuïteit en brede invalshoek. Zij kunnen vanuit deze positie ook een rol hebben bij de vormgeving en borging van de participatie in bredere zin vanuit de wijk en de continuïteit "bewaken". De adviesfunctie is een essentieel onderdeel van hun rol.

Om die meerwaarde te realiseren is noodzakelijk dat de wijkraden voortdurend werken aan de verbreding van hun representativiteit en inclusiviteit, de versterking van hun netwerk en verbetering van de communicatie met de andere betrokken partijen, zowel op wijkniveau als gemeentelijk niveau.

Een periodieke evaluatie van het functioneren van de (afzonderlijke) wijkraden is een belangrijk onderdeel van het veranderingsproces.

Ondertekend door:

Wijkraden Binnenstad, Overvecht, Noordwest, Noordoost, Leidsche Rijn, Vleuten De Meern, Oost, Zuidwest

P.S. Inspiratiebron o.a. "**Wijkraden presenteren manifest "Samen Doen!"**"

<https://wijkraadzuidwest.nl/wijkraden-presenteren-manifest-samen-doen/>

12 februari 2019